

www.e-rara.ch

**Petri van Musschenbroek ... physicae experimentales, et geometricae de
magnete, tuborum capillarum vitreorumque speculorum attractione,
magnitudine terrae, cohaerentia corporum firmorum ...**

**Musschenbroek, Petrus van
Lugduni Batavorum, 1729**

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 1035

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-12491>

Caput octavum. De adscensu liquorum in tubos sibi mutuo immissos.

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

bitur, cum pars virtutis modo in gracilioribus agere possit in liquorem, non omnis, qualis in amplis agit: quod si hanc vim sub forma radiorum recta ex quolibet superficie puncto conceperis, clarissimam ejus formabis ideam, atque nullum occurret phænomenon, quod perspicientiam effugiet, aut solvi illico non poterit: rædium foret omnia repetere Tuborum phænomena, atque demonstrare, quomodo ea auxilio virtutis attractricis peragantur, sufficit clavim dedisse, & veram causam assignasse: Est profecto admodum generalis corporum Magnetismus, quemadmodum ex Experientia edoctus fuit Magnus Newtonus, & uti pariter Experientissimus & ingeniosus Mairanus, ad memorata attendens Tuborum phænomena in *L'Hist. de L'Acad. Roy. A°.* 1724. confitetur.

CAPUT OCTAVUM.

De Adscensu Liqueurum in Tubos sibi mutuo immisos.

Antequam hanc materiam omnino relinquamus, non inutile erit, si addiderimus quædam Experimenta prioribus analogâ, quondam ab Honorato Fabry in *physic. Tr. 5. L. 2. §. 235.* descripta; a Sturmio in *Colleg. Curios. Tent. 8.*, tum a Cl. Petito in *L'Hist. de L'Acad. Roy. A°.* 1724. repetita, quæ spectant adscensum liqueurum in Tubos sibi mutuo immisos. Sumtus fuit, *Tab. XII. fig. 9.* Tubus AB crassus 2 lineas, cujus cavitas diametrum habuit 1 lineæ; hic immissus fuit vasi CD, diametri 5 vel 6 linearum, continenti Aquam usque ad E, hæc adscendit in Tubum usque ad F supra E; in quo Experimento nihil insoliti habetur, sed id modo commemoratur, ut cum sequenti comparari queat. Idem enim Tubus AB qui ante, immissus fuit. *Fig. X.* alteri vasi GH, cujus diameter modo erat 2½ linear. & quod impletum erat usque ad I, I, Aqua, hæc tum in Tubum modo ingressa fuit usque ad K, hæsitque infra libellam I, I. Si autem adimpleatur vas GH ulterius, tum Aqua ultra oram G prominens convexam acquirit superficiem MG. sed eodem tempore Aqua ingreditur Tubum.

bum AB usque ad L, multo altius quam est extrema vasis ora G. Quoniam diameter crassitiei Tubi AB est 2 linearum, & ea vasis GH $2\frac{1}{2}$ linearum, patet, quod immisso Tubo AB in GH & quidem accurate in medio, superficies interna vasis GH & externa Tubi tantum a se distent $\frac{1}{2}$ lineæ: sed superficies internæ Tubi AB distant à se, 1 linea; & proinde plus, adeoque vis ambarum superficialium sibi propiorum est major in Aquam, quam est illa internæ superficiali Tubi: adeoque altius debet elevari Aqua intra Tubum & vas, quam in ipso Tubo: postea impleto vase GH ultra G ad M, cessat ea ratio, & vas acquirit superficiem sive amplitudinem indeterminatam, nam in Aquæ MMG superficiem externam non amplius agit vitri superficies, sed libera est, adeoque cum superficie interna Tubi agere pergat in Aquam, ea ultra M elevanda erat usque ad L.

Sequitur ex hoc Experimento, quo differentia inter capacitatem vasis GH, & crassitiem Tubi, est minor, eo altitudinem II Aquæ in vase supra eam in K in Tubo esse majorem: 2°. dari casum in quo altitudines in vase GH, & Tubo AB erunt æquales, si nempe distantia inter superficies fuerint æquales.